

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıdaki sorularımın *Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI* tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

08.12.2025

**Dilan KUNTAYAN**  
**Şanlıurfa Milletvekili**

2025 yılı yazı ayları boyunca Türkiye’de yaşanan kuraklıktan kaynaklı binlerce çiftçi zarar etti. Son yarım yüzyılın en kurak yılı olarak geçen bu dönemde ülke genelinde ortalama 422,5 milimetre yağış görüldü. Bu miktar uzun yıllar ortalaması olan 573,4 milimetrenin %26 altındadır. Yapılan araştırmalara göre Türkiye 2025 yılında 137 milyon tonluk bitkisel üretiminin 17 milyon tonunu son ve kuraklık sebebiyle kaybetti. Son elli yılın en büyük kuraklığı olarak kayıtlara geçen bu dönem çiftçileri ciddi boyutlarda mağdur etti. Yüzlerce çiftçi kâr etmeyi bırakalım, bu sene ürünleri için aldığı borçları dahi ödeyemez duruma geldi.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanlığı yaptığı açıklamada verimlerinin %85’lere ve kuru tarım yapılan tahıl alanlarında ise verimin dekar başına 50 kilogramlara kadar düştüğünü aktardı. TZOB, ülkenin gıda arzının sürdürülebilirliği adına doğal afetlerden zarar gören çiftçilerin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının faizsiz olarak 1 yıl ertelenmesi talebini iletti. Bir tarım kenti olan Urfa’da da çiftçiler defalarca tarafımıza bu borçları ödeyemediklerini, gelecek yıl tarım yapmanın imkansız olduğunu bizlere aktardılar.

Ziraat Bankası’nın 2025 yılının ilk yarısına ilişkin finansal tabloları da çiftçilerin borçlanma düzeylerini göstermektedir. Ziraat Bankası’na olan çiftçi borçları, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 50,8 artarak 839 milyar 940 milyon liraya ulaştı. Bu dönemde bankanın yakın izlemeye aldığı çiftçi destek kredileri ise yüzde 76,7 oranında büyüyerek 33 milyar 569 milyon liraya ulaştı. Bu kredilerin 3 milyar liralık bölümü yeniden yapılandırılırken kalan 30 milyar liralık bölümü yeniden yapılandırma kapsamında yer almadı.

Çiftçi borçlarının bir yıl süre ile faizsiz ertelenmemesi durumunda Türkiye’yi önümüzdeki yıl tarımsal üretim anlamında ciddi krizli bir yıl bekliyor olacak. Borçların bir an önce faizsiz

olarak bir yıl süre ile ertelenmesi ülkenin bir gıda krizine girmemesi önündeki temel adımlardan biri olarak önümüzde durmaktadır.

**Bu bağlamda;**

- 1- Kuraklıktan kaynaklı oluşan hasarlar Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Kuraklıktan kaç çiftçi hangi ekonomik boyutlarda etkilenmiştir?
- 2- Kuraklıktan kaynaklı Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifine borcunu ödeyemeyen çiftçilere dair yaptığınız bir fizibilite çalışması var mıdır? Borcu olan kaç çiftçi vardır, borçlarının miktarı ne kadardır?
- 3- Kuraklıktan kaynaklı 2026 yılında oluşabilecek gıda krizine dair ne gibi önlemler alınmıştır?
- 4- Türkiye'nin bir gıda krizi yaşamaması ve çiftçilerin önümüzdeki yılda da ekim yapabilmesi için çiftçi borçlarının 1 yıl süre ile faizsiz olarak ertelenmesi için adım atılacak mıdır?